

РЕШЕНИЕ

№ 2415

гр. София, 11.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 18.03.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **3682** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 162-166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) и чл. 45 от Закона за държавните помощи (ЗДП).

Образувано е по жалба на „ЕЛ ЕМ ИМПЕКС“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район В., Индустриална зона „О.“, ул. “3020“ № 34, ет. 6, представлявано от управителя И. Я. Я., срещу Акт за установяване на публично държавно вземане № РД05-18/12.03.2020г., издаден от министъра на земеделието, храните и горите /понастоящем земеделието и храните/.

В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на оспорения акт, като издаден при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалния закон и при несъответствие с целта на закона. Тезата на оспорващия е за липса на кумулативните условия за определяне на националната мярка като помощ съгласно съображение 124 от Решение на Европейската Комисия С(2014) 6207 final от 5.09.2014 год., относно схема за помощ № SA. 26212 (2011/С) и SA. 26217 (2011/С), приведена в действие от Република България при замените на горска земя. Сочи се, че замената не предоставя предимство на жалбоподателя, като определените чрез експертна оценка пазарни цени на процесните имоти не отразяват икономическата (пазарна) им стойност към момента на извършване на замената през 2007 г. Твърди се наличие на основания за дискредитиране на използваната оценка на имотите, изготвена от "Агролеспроект"

ЕООД и приложението на правилата "de minimis" по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. на Комисията от 18.12.2013 г. относно прилагането на чл. 107 и чл. 108 ДФЕС към помощта de minimis. Допълнително в писмени бележки се излагат възражения за липса на мотиви в обжалвания акт относно статута на „ЕЛ ЕМ ИМПЕКС“ ЕООД като предприятие по смисъла на чл. 107, § 1 ДФЕС и респективно, за идентифицирането му като "бенефициер" на несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ по Решението на ЕК. Административният орган не е представил доказателства в производството за приети и прилагани методи и процедури, одобрени от него, като национално компетентен орган, във връзка с изпълнение на Решението на ЕК, както и с осъществяването на специалната процедура по реда на чл. 38, ал. 9 и 10 от ЗДП.

Претендира се отмяна на АУПДВ и присъждане на разноски съгласно представен по чл. 80 от Гражданския процесуален кодекс.

Ответникът – министърът на земеделието и храните, не изразява становище по жалбата.

Софийска градска прокуратура не изпраща представител и не изразява становище по оспорването.

Съдът, като взе предвид доводите на страните и съотнесе същите с приетите по делото доказателства и заключенията по изслушаните експертизи, намира за установено следното от фактическа страна:

С Решение на Европейската комисия (ЕК) С (2014) 6207 final от 05.09.2014 г. относно схема за помощ № SA.26212 (2011/C) (ex 2011/NN - ex CP176/A/08) и SA.26217 (2011/C) (ex 2011/NN - ex CP176/B/08), е установено, че държавната помощ, отпусната на предприятия при сделките за замяна на горска земя държавна собственост срещу горска земя частна собственост в периода 1 януари 2007 година - 27 януари 2009 година, неправомерно приведена в действие от Република България в нарушение на чл. 108, параграф 3 от Договора, е несъвместима с вътрешния пазар. Констатираното нарушение е свързано с неизпълнение задължението на Р България по чл. 108, § 3 от ДФЕС, като държава - членка да уведоми Европейската комисия, (неспазване на процедура по нотификация) във връзка с предоставянето на държавна помощ. Съгласно чл. 4, параграф 1 от решението на ЕК, Република България възстановява от бенефициерите несъвместимата помощ, предоставена при сделките за замяна, посочена в член 1. Чрез дерогация от параграф 1, несъвместимата помощ може да бъде възстановена от бенефициерите чрез отмяна на сделките за замяна в случаите, когато не са извършени материални промени в засегнатите от сделката горски земи държавна и частна собственост след датата на тази сделка. В чл. 6 от решението ЕК е посочила конкретни срокове за изпълнението му. Съгласно чл. 7 - адресат на решението е държавата - членка - Република България.

Решението е издадено на основание чл. 14, във вр. чл. 13 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22.03.1999 г., за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (впоследствие чл. 108 от ДФЕС), в сила, към датата на издаването на този акт, отменен, считано от 13.10.2015 г. с Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13.07.2015 г. Решението на ЕК е предпоставка за образуването на административното производство от компетентния в Република България орган, за предприемане на мерките по неговото изпълнение.

Съгласно чл. 33, във вр. чл. 8 и чл. 10 ЗДП, в приложимата редакция на закона към датата на издаването на оспорения в настоящото производство АУПДВ, специална

компетентност по отношение на държавните помощи, в областта на земеделието, развитието на селските райони, горското и ловното стопанство и рибарството, на контролиращ орган и администратор на държавна помощ е предоставена на министъра на земеделието, храните и горите.

С Договор за замяна № 374/23.07.2007 г., вписан в Агенцията по вписванията - [населено място], на основание Заповед № РД 49-267/17.07.2007 г. на министъра на земеделието, Държавна агенция по горите прехвърля на „Ел Ем Импекс“ ЕООД правото на собственост върху общо 31 броя горски имота, бивша частна държавна собственост с обща площ 1001,174 дка, находящи се в землищата на [населено място] - 3 бр., [населено място] - 27 бр. и [населено място] - 1 бр., [община], област С., Д./Д. „Б.“, описани подробно площ, землище, граници, актове за частна държавна собственост в договора, в замяна на което „Ел Ем Импекс“ ЕООД прехвърлят на държавата, в лицето на Държавната агенция по горите, правото на собственост върху общо 43 броя поземлени имоти в горски територии - земи и гори от горския фонд, бивша собственост на „ЕЛ ЕМ ИМПЕКС“ ЕООД в с обща площ 5008,594 дка, с начин на трайно предназначение на териториите - дървопроизводителна площ в землищата на [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място] дол, [населено място] и [населено място], [община], област С., всички подробно идентифицирани в договора за замяна и Заповед № РД 49-267/17.07.2007 г.

Видно от договора и заповедта стойността (административна стойност) на имотите, заменени от държавата е 4 391 188,56 лева, съгласно удостоверения за оценка на Регионална комисия по оценка към Регионално дирекция по горите, [населено място], а стойността (административната стойност) на заменените от „Ел Ем Импекс“ ЕООД имоти – 4 476 227,00 лева, съгласно подробно описани в договора удостоверения за оценки.

В т. 5 от договора изрично е удостоверено, че държавните имоти са с по - ниска стойност, като държавата не дължи заплащане на разликата между заменените имоти. Всички разноси по сделката са за сметка на „Ел Ем Импекс“ ЕООД. В т. 11 от договора се съдържа изрична уговорка, според която начинът на трайно ползване на имота не се променя от собственика, освен в случаите на чл. 14 и сл. от Закона за горите.

Производството по издаване на оспорения АУПДВ е започнало с уведомление изх. № 70-5699/20.11.2019 г. до „Ел Ем Импекс“ ЕООД, изпратено на основание чл. 26, ал. 1 АПК и чл. 38, ал. 3 от ЗДП и чл. 162, ал. 2, т. 6 и 9 ДОПК.

Уведомлението се основава на изготвени от „Агролеспроект“ ЕООД оценителски доклади, според които пазарните цени на частните горски имоти е 2 106 903,77 лева, а на държавните горски имоти – 4 115 462,11 лева.

Съобразно условията и формулата, посочени в съображение 147 и 173 е констатирано, че с извършената замяна „Ел Ем Импекс“ ЕООД е получило икономическо предимство, представляващо неправомерна помощ, която подлежи на възстановяване в размер на 2 093 797 лв. Върху тази сума е начислена лихва от датата на предоставяне на помощта на разположение на бенефициера 23.07.2007 г. до датата на издаване на АУПДВ, която е в размер на 1 440 095,23 лева.

Срещу констатациите в уведомлението е депозирано писмено възражение от дружеството с рег. № 5699 от 09.12.2019 г..

Последвало е издаването на процесния АУПДВ, с който на „Ел Ем Импекс“ ЕООД е

установен общ размер на публично вземане, представляващо несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ, подлежаща на възстановяване – 3 533 892,23 лева, от които главница 2 093 797,00 лева и лихви 1 440 095,23 лева.

С административната преписка са представени и приети като доказателства по делото Оценителски доклади на "Агролеспроект" ЕООД, ведно със съответните удостоверения за всеки от имотите, скици, обяснителни записки, калкулации.

Първият доклад е за определените реални пазарни цени на поземлени имоти в горски територии държавна частна собственост с №№ 65231.920.273, 65231.920.381, 65231.920.390 (гр. С., област С.); 737054, 737057, 737062, 737064, 737071, 737078, 737081, 737083, 737084, 737086, 742010, 742013, 742020, 742021, 742022, 742023, 742024, 742025, 743007, 743061, 743074, 743077, 743087, 743090, 743091, 743094, 743096 (с. Г., област С.); 23039.8.313 (с. Д., област С.), които имоти са обект на замяна по Заповед № РД 49-267/17.07.2007 г.

Вторият оценителски доклад е за пазарна цена на 43 поземлени имота в горски територии, посочени в таблица по идентификатор, заменени от частноправния субект, а именно: 108027,109035,117039, 117041 в землището на [населено място]; 120002 в землището [населено място]; 001226, 011118 в землището на [населено място]; 030059,030101,030106, 030109,030112, 030125,030153 - [населено място]; 047019,048028, 064059,064060,064062,064064,066028 - [населено място]; 053085 в [населено място]; 157101,158106,159038 - [населено място] дол; 178317,178347,178441 - [населено място]; 500004, 511016, 526010, 531013, 531016, 540018, 549012, 549013, 557007, 562005,566010, 567001, 573014, 574008 и 581002 - [населено място], [община], област С., в териториалния обхват на Д./Д. С., Регионална дирекция по горите С..

Оценителните доклади са извършени през м. март април 2018 г.

В заключението по оценителния доклад на заменените поземлени имоти от частноправния субект е посочено, че оценката е получена по метода на пазарните аналози за период 2005-2009г. съобразно залегнало изискване в Техническата спецификация към Договора за възлагане с № 242 от 07.11.2017 г. "пазарните аналози да бъдат търсени във възможно най-широк обхват и най-дълъг подходящ срок“, с което обосновано удължаването на фиксираните 12 месеца от ЗДС.

Според оценителските доклади реалната пазарна цена на всичките 31 поземлени имоти в горски територии, държавна частна собственост в землищата на [населено място], [населено място] и [населено място], е в размер на 4 115 462 лева. Реалната пазарна цена на всичките 43 имота, предмет на замяна от „Ел Ем Импекс“ ЕООД, подробно описани в табличен вид е в размер на 2 106 702 лева.

В хода на съдебното производство са представени и приети писмени доказателства, във връзка с проведената обществена поръчка, с възложител Изпълнителна агенция по горите, с предмет: "Избор на правоспособен, независим оценител и/или оценителски екип, регистрирани по Закона за независимите оценители, които да извършат оценка на поземлени имоти в горски територии, в съответствие с изискванията на Решение на Европейската Комисия С(2014) 6207 final от 5.09.2014 година, относно схема за помощ № SA. 26212 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/A/08) и SA. 26217 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/B/08), приведена в действие от Република България при разпоредителни сделки за замени на поземлени имоти в горски територии". Приложени са решение за откриване на процедурата, вписано в А. с № 20170825-00772-0015; документация за участие в процедурата; техническо

предложение и други документи, относими към взетото решение за определяне на изпълнител по обществената поръчка - "Агролеспроект" ЕООД.

Във връзка с оспорване на оценката на процесните имоти е допусната съдебно - оценителна експертиза – основна и допълнителна, изготвена от вещото лице инж. Б. А. Ч., със задачи формуирани и от двете страни. За нуждите на изследването са използвани данни от покупко-продажби на поземлени имоти в горски територии за землището на [населено място] с ЕКАТТЕ 15285, [населено място] с ЕКАТТЕ 04546; [населено място] с ЕКАТТЕ 06272; [населено място] с ЕКАТТЕ 06985; [населено място] с ЕКАТТЕ 18040; [населено място] с ЕКАТТЕ 21751; [населено място] с ЕКАТТЕ 23798; [населено място] дол с ЕКАТТЕ 43390; [населено място] с ЕКАТТЕ 53374; [населено място] с ЕКАТТЕ 54122, [община], област Софийска. Всички актове на сделки с недвижими имоти, представляващи пазарни аналози са описани в констативно-съобразителната част от експертизата.

Според заключението на съдебно - оценителната експертиза реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 г. на общо 43 бр. имота - гори и земи от горския фонд, бивша собственост на „ЕЛ ЕМ И.“ ЕООД с обща площ 5008,594 дка, находящи се в землищата на [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място] дол, [населено място] и [населено място], [община], област С., описани подробно в договор за замяна с № 374/23.07.2007 г. се равнява на: 5008,594 дка x 265,50 лв./дка = 1 329 781,71 лв.

Административната цена на имотите, определена съгласно Наредба за определяне на базисните цени, цени за изключените площи и учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд, в редакцията приложима към 23.07.2007 г. (ДВ. бр. 1 от 5 Януари 2007г.) се равнява на: 4 476 227,00 лв., в т.ч. земя (имот) - 1 231 906лв. (246лв/дка) и насаждение: 3 244 321 лв. (648лв/дка).

Реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 г. на общо 31 бр. горски имота, бивша частна държавна собственост с обща площ 1001,174 дка, находящи се в землищата на [населено място] - 3 бр., [населено място] - 27 бр. и [населено място] - 1 бр., [община], област С., описани подробно в договор за замяна се равнява на: 1001.174 дка x 177.21 лв./дка = 177 421.64 лв., в т.ч. за [населено място]: 896,891 дка x 160 лв./дка = 143 502,56 лв.; за [населено място]: 14,364 дка x 325,26 лв./дка = 4 672,03 лв.; за [населено място]: 89,919 дка x 325,26 лв./дка = 29 247,05 лв.

Административната цена на имотите, определена по Наредбата за определяне на базисните цени, цени за изключените площи и учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд, в редакцията приложима към 23.07.07 г. ДВ, бр.1 от 5 Януари 2007г.) се равнява на 4 391 188.56 лв., в т.ч. земя (имот) - 283000лв. (2826лв/дка) и насаждение - 1561182 лв. (1559лв/дка).

Вещото лице е изчислило разликата между цената, изчислена по задача № 1, минус цената, изчислена по задача № 2, като е установило отрицателна стойност (-) 3 148 445,29 лв. (1 329 781,71 - 4 476 227,00). Отрицателна е стойността и на разликата между цената, изчислена по задача № 3, минус цената, изчислена по задача № 4, а именно (-) 4 213 766,92 лв. (177 421,64 - 4 391 188,56). Стойността на разликата между цената, изчислена по задача № 6, минус цената, изчислена по задача № 5 е: (-) 4 213 766,92 - (-) 3 148 445,29 = (-) 4 213 766,92 + 3 148 445,29 = (-) 1 065 321,63 лв.

Експертът обобщава, че първоначалният размер на държавната помощ, получена в резултат на сделката за замяна е отрицателна величина, т.е. не е установена държавна помощ.

По искане на ответника е допусната допълнителна съдебно-оценителна експертиза. На вещото лице е поставена задача да отговори на същите въпроси, но на база информация от Агенция по вписванията [населено място] за всички вписани сделки на територията на цялата [община] за периода 2005г. - 2007г. Според заключението реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 г. на общо 43 бр. имота - гори и земи от горския фонд, бивша собственост на "ЕЛ ЕМ ИМПЕКС" ЕООД с обща площ 5008,594 дка, находящи се в землищата на [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място] дол, [населено място] и [населено място], общ. С., обл. С., Д./Д. С., описани подробно в договор за замяна на недвижим имот № 374/23.07.2007 г. се равнява на 3 920 188 лв., в т.ч. земя (имот) — 1 284 990 лв. (257лв/дка) и насаждение: 2 635 199 (526лв/дка)

Административната цена на имотите, определена съгласно Наредба за определяне на базисните цени, цени за изключените площи и учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд (ДВ. бр.1 от 5 Януари 2007г.) се равнява на 4 476 227,00 лв., в т.ч. земя (имот) — 1 231 906лв. (246лв/дка) и насаждение: 3 244 321 лв. (648лв/дка)

Реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 год. на общо 31 бр. горски имота, бивша частна държавна собственост с обща площ 1001,174 дка, находящи се в землищата на [населено място] - 3 бр., [населено място] - 27 бр. и [населено място] - 1 бр., общ. С., обл. С., описани в договор за замяна на недвижим имот № 374/23.07.2007 г. се равнява на 3 146 921 лв., от които: за [населено място]: 896,891 дка = 1 911 504 лв.; за [населено място]: 14,364 дка = 17 906 лв.; за [населено място]: 89,919 дка= 1 217 513 лв., в т.ч. земя (имот) - 1 899 058 лв. (1897лв/дка) и насаждение: 1 247 863 (1246лв/дка) Административната цена на имотите, определена съгласно Наредба за определяне на базисните цени, цени за изключените площи и учредяване право на ползване и сервитути върху гори и земи от горския фонд (ДВ. бр.1 от 5 Януари 2007г.) се равнява на 4 391 188.56 лв., в т.ч. земя (имот) — 2 830 006лв. (2826 лв/дка) и насаждение 1 5611 82 лв. (1559лв/дка)

Извършени са следните рекапитулации:

Разликата между цената, изчислена по задача № 1, минус цената, изчислена по задача № 2 е $3\,920\,188 - 4\,476\,227 = (-) 556\,039$ лв. Стойността на разликата между цената, изчислена по задача № 3, минус цената, изчислена по задача № 4 е: $3\,146\,921 - 4\,391\,188,56 = (-) 1\,244\,267,44$ лв. Стойността на разликата между цената, изчислена по задача № 6, минус цената, изчислена по задача № 5 е: $(-) 1\,244\,267,44$ лв - $(-) 556\,039$ лв. = $(-) 1\,244\,267,44 + 556\,039 = (-) 688\,228,77$ лв.

Обобщено е, че първоначалният размер на държавната помощ, получена в резултат на сделката за замяна е отрицателна величина, т.е. не е установена държавна помощ.

С определение от 23.02.2024 г. съдът е оставил без уважение направените след възобновяване на производството (по повод висящото пред Съда на ЕС дело С-325/2022) искания на ответника за назначаване на тройна съдебно-оценителна и единична съдебно-икономическа експертизи. Мотивите за това са изложени в съдебния акт и се свеждат до това, че отговорите и заключенията на вещото лице по приетите по делото основна и допълнителна съдебно-оценителна експертиза са обосновани, даващи отговор на поставените въпроси и не се поставя под съмнение тяхната правилност.

Установената съдебна практика по приложението на чл. 201 ГПК приема, че не всяко оспорване на представено заключение води до възлагането на повторно заключение.

Допълнително или повторно заключение от друго или повече вещи лица се възлага, когато съдът констатира непълнота, неяснота или необоснованост на представеното първоначално заключение, каквито пропуски в случая не са налице.

Искането за назначаване на съдебно-икономическа експертиза е отхвърлено, т.к. от формулираните въпроси явява, че с доказателственото си искане страната се домогва да установи качеството "предприятие" по отношение на жалбоподателя по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС, който е фактически въпрос, подлежащ на установяване във всеки конкретен случай при издаването на АУПДВ в хипотезата на чл. 38, ал. 3 ЗДП. На практика с искането за назначаване на експертиза ответникът цели да мотивира от фактическа и правна страна издадения от него административен акт, което е недопустимо в съдебното производство. На основание чл. 170, ал. 1 АПК административният орган следва да установи съществуването на фактическите и правни основания, посочени в акта и изпълнението на законовите изисквания при издаването му. От тази гледна точка въпрос по същество е дали в АУПДВ административният орган е изложил фактически и правни основания относно релевантния въпрос, а именно дали „Ел Ем Импекс“ ЕООД е предприятие по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС. Еднопосочна е съдебната практика, че липсата на изложени в акта мотиви не може да бъде санирана чрез събиране на доказателства и установяване на релевантните за издаването му факти за първи път в съдебната фаза на производството. Задължението на съда е да извърши контрол за законосъобразност на оспорения административен акт въз основа на изложените в него мотиви, т.е. той не може да замести органа, излагайки мотиви вместо него, нито да допусне допълване на мотивите посредством експертиза.

Към настоящия момент при произнасянето си по същество съдебният състав не намира основание да се отклони от становището си в определението от 23.02.2024 г., поради което и с оглед установените по-горе факти, **съдът достига до следните правни изводи:**

Жалбата е допустима, като подадена в срок от активно легитимирано лице, срещу акт, който подлежи на оспорване пред настоящия административен съд.

Разгледана по същество, жалбата е основателна при следните съображения:

Оспореният АУПДВ е издаден от компетентен орган - министъра на земеделието, храните и горите, в кръга на правомощията му по чл. 33 във връзка с чл. 8 и чл. 10 ЗДП, в писмена форма съгласно чл. 59, ал. 2 АПК, но при допуснати особено съществени нарушения на административно производствените правила, изразяващи се в липса на извършена проверка относно качеството "бенефициер" на жалбоподателите и в нарушение на изискванията за определяне размера на подлежащата на възстановяване помощ, посочени в Съображения 176 от Решението на ЕК и процедурата, предвидена в Закона за държавните помощи.

Упражнената компетентност се основава на разпоредбата чл. 38, ал. 3 ЗДП, която установява задължение за провеждане на производство по чл. 38, ал. 6, във връзка с чл. 39 с.з., в сроковете и указанията, изрично обективирани в диспозитива на споменатото по-горе Решение на ЕК С(2014) 6207 final от 5.09.2014 година относно схема за помощ № SA. 26212 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/A/08) и SA. 26217 (2011/C) (ex 2011/NN — ex CP 176/B/08).

Въпросното решение на ЕК изисква установяване на качеството "бенефициер" на адресата на административната помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС и в съответствие със Съображения 125 - 128 на решението. Само от факта, че процесната

сделка за замяна попада в периода от 01.01.2007 г. - 27.01.2009 г., определен в решението на ЕК като такъв, в който неправомерно е приведена в действие, несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ, в нарушение на чл. 108, ал. 3 ДФЕС, не е достатъчно основание за издаване на АУПДВ.

Съобразно диспозитива на решението на ЕК оспореният административен акт следва да индивидуализира субекта на неправомерно предоставената държавна помощ - конкретен бенефициер, като се извърши преценка на обстоятелствата по чл. 2 и 3 от диспозитива на решението.

В конкретния случай данни и доказателства за извършена такава преценка по отношение на „Ел Ем Импекс“ ЕООД липсва. Качеството "бенефициер" следва да е обосновано в мотивите на административния акт, с конкретни фактически и правни основания. В случая не са изложени съображения от административния орган относно извършваната стопанска дейност и то по отношение на конкретните имоти, предмет на замяната. Този пропуск според настоящия съд не може да бъде саниран едва в съдебното производство по оспорване на АУПДВ, т.к. това би довело до недопустимо домотивизиране на акта. Волята на административния орган не следва да бъде изяснявана в настоящото производство чрез въвеждане на фактически и правни основания – такива, които не са включени нито в акта, нито в преписката по издаването му, доколкото съдебното установяване е само за факти, приети за установени от административния орган.

По аргумент от чл. 153 ГПК, вр. чл. 144 АПК, на доказване, включително посредством съдебна експертиза, подлежат спорните факти – тези, посочени и възприети от органа, с наличието на които е разпоредено възстановяване на сумата, представляваща несъвместима с вътрешния пазар държавна помощ. В рамките на съдебната проверка по чл. 168 АПК съдът проверява законосъобразността на акта, като това е съобразно посочените в него фактически и правни основания, но не може да се допуска допълване на мотивите в издадения административен акт. Именно от мотивите към оспорения АУПДВ следва да става ясно защо се предприема процедурата по възстановяване от бенефициера на несъвместимата помощ, предоставена при сделките за замяна.

Безспорно, неправомерното предоставяне на държавната помощ, отпусната на предприятия при сделките за замяна на горска земя държавна собственост срещу горска земя частна собственост в периода 01.01.2007 г. - 27.01.2009 г. и несъвместимостта ѝ с вътрешния пазар, са установени с горепосоченото, влязло в сила на решение на ЕК. Решението обаче не съдържа индивидуализация на получателите на помощта и размера на помощта, която подлежи на възстановяване, поради което и на основание чл. 38, ал. 3 ЗДП те се определят с издаването на акт за установяване на публично държавно вземане по реда на АПК от администратора на помощ. В чл. 38, ал. 6 от ЗДП е предвидено, че в случаите по ал. 3 администраторът на помощ е длъжен да установи лицата, получатели на помощта и размера на получената от всяко лице помощ. По силата на чл. 170, ал. 1 от АПК доказателствената тежест за установяването им е на административния орган. При издаването на оспорения административен акт министърът на земеделието не е установил качеството "бенефициер" на неговия адресат. Съгласно съображение (125) от решението на ЕК въпросът дали потенциалните бенефициери на сделките за замяна са предприятия по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС следва да бъде разгледан предварително. Това е необходимо, тъй като правилата за държавните помощи се прилагат само когато

бенефициерът е предприятие. В съображение (126) е посочено, че Съдът на ЕС определя понятието "предприятие" за целите на чл. 107, § 1 от Договора като субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина му на финансиране. Съгласно Съда на ЕС всяка дейност, която се състои от предлагане на стоки и услуги на даден пазар представлява стопанска дейност. Класификацията на даден субект като предприятие по този начин винаги е свързана с определена дейност. В тази връзка в съображение (127) Комисията е отбелязала, че определени бенефициери на оспорваните сделки за замяна не са извършвали стопанска дейност със заменената горска земя през разглеждания период и понастоящем не извършват такава и не могат да се считат за предприятия по смисъла на чл. 107, § 1 от Договора. В съображение (128) е посочено изрично, че в останалата си част решението на ЕК се отнася само до тези бенефициери на сделките за замяна, които представляват предприятия по смисъла на цитираната разпоредба от Договора.

От изложеното следва, че качеството "предприятие" по смисъла на чл. 107, § 1 от Договора е фактически въпрос, който подлежи на установяване във всеки конкретен случай, при издаването на АУПДВ в хипотезата на чл. 38, ал. 3 от ЗДП. В оспорения административен акт не се съдържат каквито и да било мотиви, въз основа на които жалбоподателят е определен като "предприятие" по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС и "бенефициер" на държавна помощ. В Съображение 142 от Решението Комисията изрично е отбелязала, че понятието "предприятие" в член 107, параграф 1 от Договора е обективно понятие, така че въпросът дали предприятията предлагат стоки и услуги на даден пазар и по този начин се конкурират с други предприятия и участват в търговията в рамките на Съюза, трябва да се определи с оглед на дейностите, действително извършвани от тези предприятия, а не дали са спазени определени национални правни формалности. В оспорения АУПДВ липсват мотиви за такава преценка от страна на административния орган. За да се установи дали съответните дейности са такива на "предприятие" по смисъла на правото на Съюза в областта на конкуренцията, трябва да се изследва естеството на тези дейности, като квалификацията "икономическа дейност" се преценява за всяка една от отделните дейности, извършвани от конкретния субект (решения на СЕС от 24 октомври 2002 г. С-82/01 Р, т. 75 и от 1 юли 2008 г., МОТОВЕ, С-49/07, т. 25). Обстоятелството, че „Ел Ем Импекс“ ЕООД извършва стопанска дейност по занятие, при липса на конкретни фактически установявания за параметрите на сключваните търговски сделки, не може самостоятелно да обуслови направения в акта извод за качеството на жалбоподателя като. В акта не са налице установявания за осъществявана от търговеца стопанска дейност, чрез предлагане на стоки или услуги на даден пазар, както и за извършване на определена икономическа дейност с придобитите в резултат на замяната имоти. Така констатираната липса на мотиви във връзка с определянето на адресата на акта като предприятие по смисъла на чл. 107, § 1 от ДФЕС, представлява нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК и е самостоятелно основание за незаконосъобразност на административния акт.

По отношение на размера на подлежащата на възстановяване помощ:

Съгласно т. 48 от решението на СЕС по дело С-325/22, когато съответната държава членка трябва да определи размера на подлежащата на възстановяване помощ, тя трябва да го направи въз основа на метода, посочен в решението за възстановяване (вж. в този смисъл решение от 13 февруари 2014 г., Mediaset, С-69/13, EU:С:2014:71, т. 21 и 23). Запитващата юрисдикция следва да прецени дали използвания метод

съответства на член 6, параграф 1, букви б), в) и г) от решението на ЕК С(2014) 6207 final от 5.09.2014 г., където се предвиждат три различни способа за възстановяване на помощта, а именно: възстановяването на помощта въз основа на пазарните цени към момента на сделките за замяна, посочени в представеното от България становище 2014/032997, въз основа на отмяна на сделката за замяна или въз основа на сумите, определени от независим експерт оценител, и на документи, доказващи, че такъв независим експерт е бил назначен след подбор чрез публична тръжна процедура и одобрение от Комисията (т. 50 от посоченото решение на СЕС).

В оспорения акт липсват мотиви и не ясно дали информацията за пазарните цени, предоставена на ЕС в посоченото становище е използвана за определяне размера на помощта, респ. причините, поради които е неприложима.

На следващо място, в случая административните цени на горските земи държавна и частна собственост са посочени в договора за замяна от 23.07.2007г. и не са спорни по делото. Поради това от съществено значение за размера на държавната помощ подлежаща на възстановяване е определяне размера на реалните пазарни цени на заменените имоти. При определянето им следва изцяло да бъде отразена икономическата стойност на тези земи към момента на замяната (съображение 174). В съображение (175) Комисията изрично е отбелязала, че българските органи притежават информация и за пазарните цени на всички парцели, засегнати от сделки към момента на замяната съгласно електронна таблица, изпратена на 21 януари 2014 г. в становище 2014/032997.

Отделно, в решение на Съда на ЕС по дело С-239/09, което се отнася до продажбата от публични органи на земи или сгради на предприятие или на лице, извършващо стопанска дейност е посочено, че такава продажба може да крие елементи на държавна помощ по-специално когато не се извършва на пазарна стойност т.е. на цената, която частен инвеститор, действащ в нормални условия на конкуренция, би могъл да определи (т. 34 и решение по дело С-290/07, т. 68). Според Съда, когато националното право установява правила за изчисляване на пазарна стойност на земи с оглед на тяхната продажба от публични органи, за да съответстват тези правила на чл. 87 от Договора, при прилагането им във всички случаи трябва да се получи цена, която е възможно най-близка до пазарната стойност. От цитираните решения на Съда на ЕС и съображения на ЕК следва да се приеме, че не е необходимо приемането на методика за определяне реалните пазарни цени на заменените горски земи, с нарочен акт на административния орган. Достатъчно е използването на нормативно установени методи за оценка, които след съответните корекции, да доведат до получаването на цена, възможно най - близка до пазарната стойност на заменените имоти към датата на договора за замяна.

В т. 50 от решение по дело С-325/22 се посочва, че размерът на помощта за възстановяване следва да се определи въз основа на пазарните цени към момента на сделките за замяна, посочени в представеното от България становище 2014/032997 или въз основа на сумите, определени от независим експерт оценител, и на документи, доказващи, че такъв независим експерт е бил назначен след подбор чрез публична тръжна процедура и одобрена от Комисията.

Съответни на решението са разпоредбите от приложимия национален закон – чл. 38, ал. 9 и ал. 10 ЗДП, според които оценката се изготвя от правоспособен независим оценител, регистриран по Закона за независимите оценители (ЗНО), който не е в трудово или служебно правоотношение с възложителя и не е свързано лице по

смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс с получателя на помощта. Тя се възлага и приема от администратора на помощта съобразно определените в решението на Европейската комисия условия и срок.

В случая административният орган е определил пазарните цени чрез експертна оценка, извършена от независим оценител, определен по реда на ЗОП - "Агролеспроект" ЕООД съгласно чл. 37, ал. 1, т. 2 от ЗДП. В съображение (176) е посочено, че този начин на определяне на пазарните цени се използва, когато българските органи могат да изразят основателни съмнения, че тази методика не може да бъде приложена или води до сума, която явно не отразява адекватно сумата, получена от бенефициера.

По делото не е доказано, че дружеството, изготвило оценителските доклади - "Агролеспроект" ЕООД, въз основа на които е определен размерът на твърдяната държавна помощ, е вписано в Публичния регистър на независимите оценители и че има издаден сертификат по Закона за независимите оценители, т. е. не е установено изпълнение на изискването на чл. 38, ал. 9 ЗДП.

Нарушен е и принципът за независимост, регламентиран в чл. 4, т. 1 от ЗНО, изискващ необвързаност на регистрирания оценител, включително чрез неговите съдружници/акционери и персонал, с възложителя на оценката, с неговите ръководители или свързани с тях лица. От данните в Търговския регистър се установява, че едноличен собственик на капитала на "Агролеспроект" ЕООД е Министерство на земеделието и храните. Оценката не е възложена от администратора на помощта в изпълнение изискването на чл. 38, ал. 10 ЗДП, а от Изпълнителна агенция по горите, която според чл. 2, ал. 1 от Устройствения й правилник е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище С. и изпълнителният й директор е второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на земеделието. Изложеното безспорно сочи на обвързаност на оценителя с администратора на помощта в противоречие с принципа по чл. 4, т. 1 от ЗНО и на свързаност между администратора на помощта и оценителя по смисъла на § 1, т. 3 ДР ДОПК в противоречие с чл. 21, ал. 1, т. 1 ЗНО. В този смисъл е и преобладаващата практика на ВАС по сходни дела – Решение № 2641/06.03.2024 г., постановено по адм. д. № 7002/2022 г. по описа на ВАС; Решение № 2293/27.02.2024 г., постановено по адм. д. № 9707/2022 г. по описа на ВАС; Решение № 1586/12.02.2024 г., постановено по адм. д. № 4848/2022 г. по описа на ВАС.

От представените по делото оценителски доклади се установява, че определените чрез експертната оценка пазарни цени на процесните имоти, не отразяват икономическата (пазарната) им стойност към момента на замяната през 2007 г. Това е стойността, релевантна за определяне на размера на полученото предимство по конкретната сделка за замяна, съответно преценката за приложението на условията, посочени в чл. 2 и 3 от решението на ЕК, при които индивидуалната помощ по съответната сделка за замяна не представлява помощ или представлява помощ *de minimis*, която се счита съвместима с вътрешния пазар. В тази връзка следва да се посочи, че целта на възстановяването на неправомерната и несъвместима държавна помощ е възстановяване на конкуренцията в положението преди привеждането й в действие. Следователно и по-висок размер на пазарните цени, който не съответства на икономическата (пазарната) стойност на заменените горски земи към момента на сключване на договора за замяна, не осигурява постигането на тази цел.

Дори да се приеме, че с оглед използваната формула за изчисление на помощта, тя е правилно математически изчислена, то липсват доказателства, че предимството, дадено на частната страна в резултат на замяната е надвишавало прага de minimis от 200 000 Е.. Съгласно т. 156 от решението на Европейската комисия сделките за замяна, осъществени от Република България по време на разглеждания период, представляват държавна помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от Договора в случаите, в които другата страна по сделката е предприятие по смисъла на тази разпоредба, административните цени, използвани за тази сделка, не са отразявали пазарните цени и не са изпълнени условията за помощта de minimis, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията. В случая административният орган не е извършил дължимата преценка дали спорната помощ е de minimis. Задължението за извършване на тази проверка е вменено на българските власти на етапа на възстановяването на помощта, като в този смисъл е решение на Общия съд от 13 май 2020 г., по дело T-716/17. След като не са налице доказателства за извършването на тази проверка от компетентния български административен орган, то е допуснато нарушение на т. 154 от решението на ЕК, съобразно която компетентният административен орган е следвало да провери преди издаването на АУПДВ и обстоятелството дали са изпълнени всички други условия, определени в Регламент (ЕС) No1407/2013 на Комисията от 18.12.2013 г. относно прилагането на чл. 107 и чл. 108 от ДФЕС към помощта de minimis.

Съдът изцяло кредитира заключенията по съдебно-оценителната експертиза /основно и допълнително/, от които се установява завишен размер на определената от административния орган пазарна цена на процесните имоти. Заключение на вещото лице се основава на метода за определяне на пазарна цена на поземлени имоти в горски територии в Наредба за оценка на поземлени имоти в горски територии. Цената на поземлени имоти в горски територии е неговата парична стойност към точно определена дата в зависимост от пазарната конюнктура; стойността на земята и насаждението; специалните и полезни функции на гората; местонахождението на имота. Тази стойност е паричният израз на осреднените цени от сделки с поземлени имоти в горски територии от различни видове възмездни разпоредителни сделки, сключени в рамките на 24 месеца преди датата на възлагане на оценката и вписани в службата по вписванията по местонахождението на имота. Пазарната цена се определя като средно претеглена от цените на пазарни аналози по метода на сравнимите продажби - сделки с имоти подобни на оценявания, които се намират в землището на същото населено място. Вещото лице е използвало информацията за вписаните сделки на пазарни аналози, сключена през последните 24 месеца преди датата на възлагане на оценката, като не се допуска случаен подбор. Посочило е, че разширен времеви период е използван само при изследваните сделки с горски и земеделски поземлени имоти за [населено място], поради недостатъчната информация установена след справка в Имотен регистър при Агенция по вписванията с горски имоти в базовия 12 месечен времеви диапазон - юни 2005 до юни 2007 г. Изследвана е и използвана информация за пазарна цена за съседни земища на [населено място], [община] при изследваните сделки с горски и земеделски поземлени имоти, поради недостатъчната информация за населеното място в което попадат имотите на заявителя за [населено място] и за [населено място], установена след справка в имотния регистър. Съобразено е изискването на Наредбата при определяне на цена на поземлени имоти в горски територии да посочи отделно цена на насаждението и цена

на земята, както и обща пазарна цена на имота. Експертизата е извлякла цената на насажденията от оценителските доклади към заповедта за замяна, използвани и от оценителите на „Агролеспроект“ ЕООД. Вещото лице е използвало пазарни аналози при прилагането на метода на сравнимите продажби, описан в доклада за оценка, при спазване на изискванията на чл. 4, ал. 3 от Наредбата за оценка. При определяне на пазарната цена на заменяемите държавни имоти експертизата се е съобразила със съображението на ЕК, като е изследван разширен времеви период (от 2004 г. до 2008 г.), като при сделките в землищата на заменените държавни горски имоти са анализирани и съпоставени събраните данни за пазарни аналози за всички реални сделки към агенция по вписванията по местонахождение на имота, съгласно § 1а, т. 2 ДР на ЗДС в рамките на 12 месеца преди датата на възлагане на оценката за извършените разпоредителни сделки с имоти, както и в разширения времеви диапазон с цел обосноваване тенденциите в развитието на пазара. Ползваните аналози са описани в констативно - съобразителна част от заключението.

Според заключението на съдебно - оценителната експертиза реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 г. на общо 43 бр. имота - гори и земи от горския фонд, бивша собственост на „Ел Ем Импекс“ ЕООД с обща площ 5008,594 дка, находящи се в землищата на [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място] дол, [населено място] и [населено място], [община], област С., описани подробно в договора за замяна се равнява на **1 329 781,71 лв.**

Реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 г. на общо 31 бр. горски имота, бивша частна държавна собственост с обща площ 1001,174 дка, находящи се в землищата на [населено място] - 3 бр., [населено място] - 27 бр. и [населено място] - 1 бр., [община], област С., описани подробно в договора за замяна се равнява на: **177 421.64 лв.**

Вещото лице е изчислило разликата между реалната и административната цена на заменените от дружеството имоти и е констатирало отрицателна стойност (-) 3 148 445,29 лв. (1 329 781,71 лв. - 4 476 227,00 лв.). Отрицателна е стойността и на разликата между реалната и административната цена на заменените от държавата имоти (-) 4 213 766,92 лв. (177 421,64 лв. - 4 391 188,56 лв.).

Експертът обобщава, че първоначалният размер на държавната помощ, получена в резултат на сделката за замяна е отрицателна величина, т.е. не е установена държавна помощ.

Вещото лице стига до същия резултат и по възложената му допълнителна експертиза, която трябваше да отговори на същите въпроси от основната, но на база информация от Агенция по вписванията - [населено място] за всички вписани сделки на територията на цялата [община] за периода 2005г. - 2007г.

Според допълнителното заключение реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 г. на общо 43 бр. имота - гори и земи от горския фонд, бивша собственост на „Ел Ем Импекс“ ЕООД на общо 43 бр. имота - гори и земи от горския фонд, с обща площ 5008,594 дка, находящи се в землищата на [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място], [населено място] дол, [населено място] и [населено място], общ. С., обл. С., описани подробно в договора за замяна се равнява на **3 920 188 лв.**, в т.ч. земя (имот) — 1 284 990 лв. (257лв/дка) и насаждение: 2 635 199 (526лв/дка).

Реалната пазарна цена към дата 23.07.2007 год. на общо 31 бр. горски имота, бивша

частна държавна собственост с обща площ 1001,174 дка, находящи се в землищата на [населено място] - 3 бр., [населено място] - 27 бр. и [населено място] - 1 бр., общ. С., обл. С., описани в договор за замяна на недвижим имот № 374/23.07.2007 г. се равнява на **3 146 921 лв.**

Разликата между реалната и административната цена на заменените от дружеството имоти и е констатирано отрицателна стойност (-) 556 039 лв. (3 920 188-4 476 227). Отрицателна е стойността и на разликата между реалната и административната цена на заменените от държавата имоти (-) 1 244 267,44 лв. (3 146 921 - 4 391 188,56).

Отново е обобщено, че първоначалният размер на държавната помощ, получена в резултат на сделката за замяна е отрицателна величина, т.е. не е установена държавна помощ.

Горните изчисления съдът кредитира като компетентно и обективно направени, в съответствие с метода за определяне на пазарна цена на поземлени имоти в горски територии съгласно Наредба за оценка на поземлени имоти в горски територии. Ето защо и доколкото не установяват икономическо предимство в полза на оспорващото дружество „Ел Ем Импекс“ ЕООД, то жалбата срещу АУПДВ се явява основателна. Дължимата е отмяна на акта.

Предвид изхода на спора, основателна е и претенцията на жалбоподателя за присъждане на разноски, които възлизат общо на 1700,00 лв. съгласно представения списък по чл. 80 ГПК и наличните по делото разходо-оправдателни документи за заплатени държавни такси и възнаграждения на вещото лице.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК Административен съд – София-град, III отделение, 75-и състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Акт за установяване на публично държавно вземане № РД05-18 от 12.03.2020 година, издаден от министъра на земеделието, храните и горите.

ОСЪЖДА Министерство на земеделието и храните да заплати на „ЕЛ ЕМ ИМПЕКС“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район В., Индустриална зона „О.“, ул. “3020“ № 34, ет. 6, разноски за настоящата инстанция в размер на 1 700,00 / хиляда и седемстотин / лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд на Република България, в 14 - дневен срок от съобщението.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 45 от Закона за държавните помощи.

СЪДИЯ:

